

Omstreden afschot van een overschot

Warner van der Louw

De snel groeiende populatie van ganzen zorgt ook lokaal voor grote overlast. ‘Ook in natuurgebieden eten ze de boel kaal.’

Xxx

Peter Hilz

BBB-Statelid voor Zuid-Holland Heidi Looy (62) wil ’s ochtends vroeg afspreken in haar woonplaats Reeuwijk. Niet bij haar thuis, maar in de achtertuin van een buur. ‘Daar is de overlast goed zichtbaar.’

De ‘overlast’ is een populatie ganzen. Die zijn er niet alleen in Reeuwijk, maar in de achtertuin is snel duidelijk dat ze in elk geval daar een bron van overlast vormen: het terras en tuinmeubilair zitten onder de ganzenpoep. ‘Wij zijn gisteren teruggekomen van vakantie en toen zaten hier wel driehonderd ganzen,’ zegt de buurman.

Dat is veel, maar slechts een fractie van het totaal in Zuid-Holland: volgens officiële tellingen waren er vorig jaar 161.714 ganzen in die provincie. De schade die zij veroorzaken gaat verder dan stront op tuinmeubels. Landbouwgewassen als gras, aardappelen, tarwe en gerst worden aangetast, en ook in natuurgebieden vreten de vogels de boel kaal. In 2024 keerde de provincie Zuid-Holland 4,5 miljoen euro uit aan vergoedingen voor schade door ganzen, landelijk overschreed het bedrag de 35 miljoen. Het betrof om precies te zijn 35.191.515 euro.

Wat bijvoorbeeld schade is, laat Looy zien als we door een naastgelegen weiland lopen. ‘Je ziet aan de toppen van dit gras dat het is aangevreten. Het zou veel hoger moeten zijn.’ En net als het terras ligt het weiland vol met vogelpoep. ‘Mest van ganzen is niet goed voor de bodem. Het haalt voedingswaarde uit het gras, als je het al kunt gebruiken als veevoer met al die poep erin.’

Het is moeilijk meer voor te stellen, maar nog niet zo lang geleden kwam de gans in Nederland maar weinig voor: in de jaren zeventig waren er naar schatting 100 tot 150 broedparen. Rond die tijd werd de vogel door de mens opnieuw geïntroduceerd in het land. Met succes, kun je zeggen, want naar schatting zijn ze tegenwoordig met zo’n twee miljoen, alle soorten bij elkaar. Ze leven vooral in landbouwgebieden nabij water. Het Groene Hart heeft daar veel van.

Inmiddels moet de gans worden ‘beheerd’, een eufemisme voor het wegwerken van het overschot. Dat gebeurt deels door afschieten, maar de Zuid-Hollandse Staten willen dat er meer wordt gedaan. ‘Ganzen leggen veel eieren en die komen

bijna allemaal uit, daardoor groeit de populatie zo snel,’ vertelt Looy. ‘Ik zou er voorstander van zijn om per nest een paar eieren te beschilderen met een bepaalde verf, waardoor ze niet uitkomen.’

Daarnaast is de huidige vorm van afschot problematisch, zegt Looy, die zelf jager is. ‘Natuurmonumenten heeft jagers in dienst die af en toe ganzen mogen schieten, maar zij laten die vervolgens liggen, omdat het in de natuur zogenaamd ook zo gaat. Daar ben ik echt tegen: allereerst ziet het er niet uit, ten tweede is het heel erg onhygiënisch en het is ook nog eens zonde. Ganzenvlees is kwalitatief goed. Ik zou willen dat de ganzen die door jagers worden geschooten, bij restaurants hier op de menukaart belanden.’

Looy kreeg het CDA en de SGP in de Provinciale Staten mee voor haar plan. Geëerde Berend Potjer (GroenLinks-PvdA) van natuur noemt het plan ‘in beginsel uitvoerbaar’, maar vreest juridische belemmeringen. Rechters floten de provincie al een aantal malen terug na een door dierenactivisten aangespannen

‘De nu ingeslagen weg is een gebed zonder eind’

rechtszaak. ‘Dergelijke juridische trajecten duren vaak jaren en staan een effectieve inzet van middelen in de weg,’ aldus Potjer.

De dierenvrienden denken daar – uiteraard – heel anders over. Volgens hen is afschot helemaal niet effectief. ‘Wij ontkennen niet dat de laatste jaren de populatie ganzen is gegroeid en ook niet dat zij schade kunnen veroorzaken aan gewassen, maar de nu ingeslagen weg is een heilloze. Een gebed zonder eind,’ zegt Erwin Vermeulen van Animal Rights. ‘We leggen een buffet neer voor die ganzen met al dat eiwitrijke grasland hier. Zolang dat er is, blijven ze komen.’

Hij wijst er daarnaast op dat schieten op ganzen knap ingewikkeld is: ‘Een deel van de gebruikte hagel kan ganzen zo raken dat ze worden verwond, maar niet meteen doodgaan. Aangeschoten ganzen sterven een langzame en pijnlijke dood.’

Over één ding zijn Looy, Potjer en Vermeulen het eens: het zou beter zijn als wildbeheer een taak van het Rijk werd, dus als het werd overgenomen van de provincie. Dieren houden zich nu eenmaal niet aan provinciegrenzen.

Het gonst in de stille straten

EU-correspondent

René van Rijckevorsel

over de Europese verdeeldheid als het gaat om Gaza en de deal van Ursula von der Leyen met Donald Trump.

De hoofdstad van Europa mag uitgestorven zijn, de eerste weken van augustus, toch gonst het er nog. Twee G-woorden zijn dagelijks voer voor debat onder degenen die zich ook vanaf het strandbedje willen roeren: Gaza en genocide. De socialistische vicevoorzitter van de Commissie, de Spaanse Teresa Ribera, heeft Israël vorige week met een retorische *bypass* beticht van volkerenmoord: ‘Als dit geen genocide is, lijkt het wel erg op de definitie die wordt gebruikt om de betekenis ervan uit te drukken.’

Een groeiend leger van Europese ambtenaren overweegt om te gaan staken uit protest tegen het in hun ogen halfzachte beleid ten aanzien van boosdoener Israël. Vervelend voor die ambtenaren: niet Brussel bepaalt dat, maar de lidstaten. En die denken er anders over. Dat de samenwerking met Israël in het onderzoeksprogramma Horizon deels wordt opgeschort – wat de Commissie sinds eind juli wil – lijkt al een brug te ver voor ze. De maatregel zou zich alleen richten op start-ups en kleine bedrijven.

Nederland, dat sinds Geert Wilders de coalitie in de steek liet steeds meer in het anti-Israëlsche kamp verkeert, steunt stopzetten van deelname aan Horizon. Maar pas als het voorstel een gekwalificeerde meerderheid achter zich heeft – minstens 15 van de 27 landen, die samen ten minste 65 procent van de EU-bevolking vertegenwoordigen – komt het op de agenda van de vergadering van de EU-ambassadeurs. Zolang Duitsland en Italië de Joodse staat steunen, is die ‘gekwalificeerde meerderheid’ er niet.

Een ander *hot issue* dat (na)gonst in de stille straten van Brussel is het handelsakkoord met de Verenigde Staten. Heeft Commissiebaas Ursula von der Leyen het nou goed gedaan in het Schotse Turnberry, eind juli, of had zij met een hardere opstelling president Donald Trump tot een lager tarief dan 15 procent kunnen bewegen, bijvoorbeeld 10 procent, zoals de Brit-

ten? Na aanvankelijke opluchting in Europese kringen (en op de financiële markten) sloeg de twijfel toe. De Franse en de Duitse leiders kritiseren het onderhandelingsresultaat – alsof ze daarbij niet nauw betrokken waren.

Wijze woorden kwamen vorige week van een oude rot in het vak. De Belgische oud-diplomaat baron Frans Van Daele (77) die diende bij Raadsvoorzitter Herman Van Rompuy en ambassadeur was in Washington en bij de NAVO, zei in zakenkrant *De Tijd*: ‘De Commissie wilde een *tit-for-tat*-oorlog vermijden, waarbij je door het onderlinge opbod uitkomt bij zeer hoge heffingen. Zo’n escalatie dreigde ook grote geopolitieke gevolgen te hebben, voor Oekraïne en de NAVO.’

Dat heeft Von der Leyen voorkomen terwijl ze ‘slechte kaarten’ had. ‘Je kunt de handelsdeal inderdaad lezen als een bewijs van de relatieve zwakte van de Europese Unie. De reden daarvoor is eenvoudig: we hebben te weinig Europese integratie en we zijn daardoor nog altijd te verdeeld. Je kunt alleen slagkrachtig zijn als je één bent, maar telkens stoot je daarbij op de nationale soevereiniteit.’ Het gedoe over Gaza en de reacties uit de hoofdsteden op de deal met Trump onderstrepen Van Daeles woorden.

<No data from link>